Beschouwingen kadernota 2025

Voorzitter, we hebben voor komende tijd veel uitdagingen op ons bordje liggen. Niet alleen de mooie uitdagingen om te investeren in woningbouw, mobiliteit, vergroening, onze scholen en ontmoeting en verbinding.
Maar vooral om het in balans krijgen van inkomsten en uitgaven. Ons financieel perspectief is namelijk niet rooskleurig te noemen. Samen zullen we moeilijke keuzes moeten maken.

En voorzitter, dit is niet iets waarvoor alleen onze gemeente aan de lat staat.
Het overgrote merendeel van de Nederlandse gemeenten staat voor de opgave om met een steeds groter takenpakket beleid uit te voeren zonder dat daar financiële middelen tegenover staan.
Nieuwe investeringsmogelijkheden en plannen komen hiermee onder grote druk te staan.

Dit is op termijn een onwenselijke en onhoudbare situatie.
Op dit punt zal er een gezamenlijk signaal vanuit de Nederlandse gemeenten richting overheid noodzakelijk blijven want ook de Rijksoverheid zal hier haar verantwoordelijkheid moeten nemen. (Gemeentewet artikel 108 lid 3)

SOCIAAL DOMEIN:
Als we kijken naar de kadernota zien we dat vooral het sociaal domein een groot beslag legt op onze financiën. Door tariefverhogingen en meer gedecentraliseerde taken moeten we daar komende jaren structureel tussen de 2,5 miljoen en 3 miljoen bijplussen.

Voorzitter, deze kostenstijgingen zijn op lange termijn niet houdbaar, zeker gezien de demografische ontwikkelingen die nog op ons afkomen.
We zullen in algemene zin ook echt een transformatie moeten maken van zorg naar welzijn.
Meer zorg, meer geld, meer personeel is niet langer een begaanbare weg; we gaan toe naar samen leven, samen zorgen en een andere kijk op toekomstbestendige zorg.
(Beweging van zorg naar gezondheid, nadruk op versterken van gemeenschappen, bevorderen van samenzorg en zelfzorg en integreren van zorg in het dagelijks leven van mensen).

Deze beweging maken wij door het versterken van de sociale basis en te investeren in preventie (we brengen daarmee lichte hulp- en ondersteuningsvragen laagdrempelig in de buurt).

In deze lijn; Motie PvdA, CDA (dagbesteding zonder indicatie)

Tevens zullen we op korte termijn de woonzorgvisie bespreken in deze raad; hierbij kijken we naar thema's zoals beschermd wonen, maar ook naar andere manieren van wonen; zoals de knarrenhofjes en andere woonvormen voor senioren onder het motto….zo zelfstandig mogelijk, zo thuis mogelijk met hulp van en aan elkaar.

De hervormingsagenda jeugd en de inkomensafhankelijke bijdrage WMO zullen naar verwachting enige tempering van kosten met zich meebrengen.
We vinden dit laatste een goede ontwikkeling, omdat mensen met hoge inkomens (zgn sterke schouders) ook financieel meer kunnen en moeten gaan bijdragen om de kosten beheersbaar te houden.

Voor mensen met kleine inkomens, die onze hulp nodig hebben om mee te kunnen blijven doen in onze maatschappij, moeten wij zorgen dat zij niet tussen wal en schip komen te vallen.

Voorzitter, de versterking van de sociale basis zit volgens ons ook in het investeren in ontmoeting en verbinding;
We willen investeren in de realisatie van multifunctionele accommodaties in alle kernen. Dat betekent wat ons betreft niet alleen het investeren in de bakstenen, maar juist ook in wat deze gebouwen ons op centrale plekken in onze kernen gaan opleveren. Juist in tijden van polarisatie en vereenzaming is ontmoeting, elkaar kennen en weten te vinden, open houding en samen doen heel belangrijk.
We creëren plekken waar open club gedachte, zorg en welzijn, verschillende culturen, jong en oud samenkomen.
Dat kost geld, maar levert anderzijds ook zoveel op. Een sociale investering en een investering in welzijn en gezondheid. Daarnaast spelen we met deze keuzes ruimte vrij voor passende woningbouw.

WONEN EN MOBILITEIT;
Voorzitter, als het gaat om wonen en mobiliteit, zullen we met elkaar de fundamentele vraag moeten bespreken wat we voor Lingewaard echt belangrijk vinden. Daar valt ook de vraag onder; hoe groot willen we worden?
Als CDA zien wij een groene gemeente voor ons, met een sterke sociale cohesie, een rijk verenigingsleven op het gebeid van sport en cultuur en een plek waar we omzien naar elkaar. Een gemeente waar zowel onze jeugd als onze ouderen passende woningen kunnen vinden. Met behoud van ons open, groene landschap en eigen identiteit van de verschillende kernen.

En voorzitter, we weten allemaal dat bij bouwen ook mobiliteitsvraagstukken horen.
En op dit punt is het CDA van mening dat we vooral moeten kijken naar mogelijkheden om bouwprojecten spoedig van de grond te krijgen.
Het beleid is op dit moment eerst ontsluiting (mobiliteit) en dan pas bouwen…..;
ons inziens levert dat vertraging op en zetten we de auto wellicht teveel op de eerste plek. Zet in op openbaar vervoer en fietsverbindingen en voer daarnaast lobby voor grote projecten op langere termijn, waarbij ook samenwerking met provincie en buurtgemeenten noodzakelijk is, zoals rondwegen en eventuele aansluiting op de A325.

Het is dan ook niet voor niets dat wij samen met D66 een debatverzoek zullen indienen op het thema wonen en de visie voor Lingewaard en samen met de raad willen bespreken wat voor gemeente Lingewaard in de toekomst wil zijn.

HUIDIG BELEID;
Voorzitter, natuurlijk realiseren wij ons terdege dat we op dit moment voor financiële uitdagingen staan. Daar moeten we dan ook verstandig en weloverwogen mee omgaan. Dat betekent wat ons betreft ook dat we op dit moment genomen besluiten niet “overhaast” terugdraaien.
Tegenover de besluiten rondom de realisatie van multifunctionele accommodaties hebben we ook structureel geld gezet om de lasten te dekken. We hebben onder andere de OZB bijdrage voor onze inwoners verhoogd. Daarvoor krijgen zij ook iets moois terug. Dat moet uitlegbaar zijn en blijven.

Samenvattend
Op dit moment staan we voor een nieuwe financiële werkelijkheid, waarbij we voor 2025 onze begroting sluitend maken. Daarna willen we heel overwogen beslissingen nemen op welke beleidsterreinen en op welke manieren er bezuinigd kan worden. Een totaalpakket. Niet nu een greep in de grabbelton doen. (Reactie moties MFA Huissen, Doornick etc)

Wat betreft het bewogen onderwerp rondom De Assenburg; op dit punt wachten wij de conceptvoorstellen af waarin zowel de variant Assenburg als de Kinkel worden meegenomen. Daarna staan wij voor elk besluit open op basis van volledige informatie, niet alleen op basis van een eenzijdig beeld.

In overkoepelde zin is het belangrijk om concreet uit te stippelen waar de belangrijke beleidsaccenten voor onze gemeente liggen.
Wat ons betreft is en blijft Lingewaard een aantrekkelijke groene gemeente tussen Arnhem en Nijmegen in, met voldoende woningen voor alle doelgroepen, waar we wat vaker met openbaar vervoer, carpool of fiets gaan, waar ontmoeting, verenigingsleven en naoberschap belangrijk en voelbaar zijn en iedereen welkom is en graag wil wonen.

Op basis hiervan zullen wij dan ook onze keuzes maken.

Fractie CDA Lingewaard,

Boukje Raes
Arjen Mettrop
Harrie Arends